

Nuorten liikenneturvallisuuskahvit

Saija Räinen, liikennepäällikkö

**YHDYSKUNTA- JA
YMPÄRISTÖPALVELUT**

OULU

Sisältö

1. Hankkeen lähtökohdat
2. Nuorten liikenneonnettomuudet
3. Nuorten liikenneturvallisuuskysely
4. Kyselyn analyysi
5. Nuorten liikenneturvallisuuskahvit
6. Asiantuntijahaastattelut
7. Hankkeesta viestiminen
8. Kehittämisideat ja seuranta

Liitteet

1. Tapahtuman ohjekortti
2. Kyselyiden laajemmat vastaukset

Miksi liikenneturvallisuuskahvit?

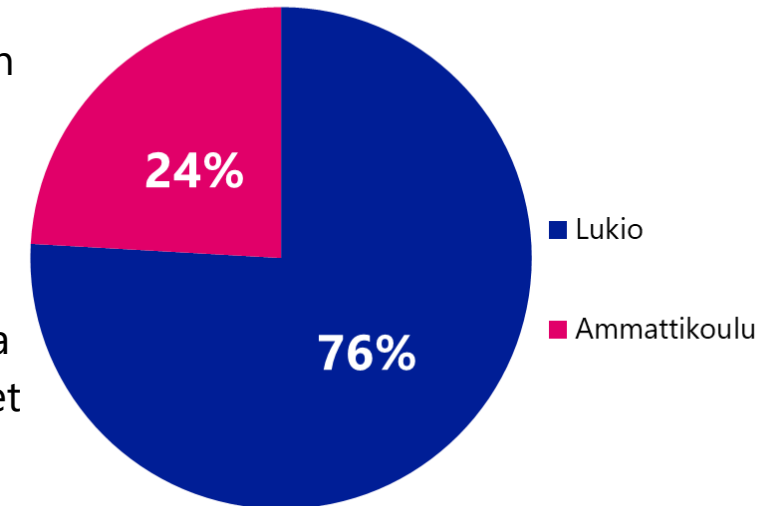
- Kehitetty Oulun kaupungin liikenneturvallisuustyöryhmän jäsenten kanssa (poliisi, Oulun yliopistollinen sairaala, Liikenneturva ja kaupunki).
- Tiedostettu että nuoret ovat käyttäjäryhmänä haastava tavoittaa
- Tarkoitus tavoittaa nuoria kasvotusten ja kertoa liikenteen häiriökäyttäytymisestä aiheutuvista vaaroista sekä herätellä heitä miettimään omaa ja kavereidensa liikennekäyttäytymistä.
- Hankkeen tavoitteena oli kehittää konsepti, Nuorten liikenneturvallisuuskahvit, jota voidaan hyödyntää eri puolilla Suomea.

Liikenneturvallisuuskysely

- Vastauksissa korostui neutraali tai välinpitämätön suhtautuminen ylinopeuteen. 30 % ammattikoululaisista vastaajista oli ajanut huomattavaa ylinopeutta useammin kuin toisinaan. Vastaava luku lukiolaisten joukossa oli 20 % vastaajista.
- 29 % kaikista vastaajista koki, että hyvä kuljettaja hallitsee autonsa, vaikka ajaisi merkittävää ylinopeutta.
- Vastauksissa korostui nuorten pelkääminen kuljettajan ajotyylin vuoksi. Lukiolaisista vastanneista 63 % oli vähintään joskus pelännyt kuljettajan ajotyylin vuoksi ja puolet lukiolaisista vastanneista oli pyytänyt kuljettajaa ajamaan varovaisemmin.
- Kaikista vastaajista 23 % koki, että sosiaalinen media yllyttää ajamaan liikennesääntöjen vastaisesti.

1. Valitse oppilaitos

Nuorten liikenneturvallisuuskahvit | Järjestäminen

- Kesto vajaa 60 min
- Oppilaiden luokkatiloissa tai työmaalla.
- Tilaisuutta suunniteltiin yhdessä OSAO:n koulutuspäällikön kanssa, joka valitsi kahveille sopivat ryhmät.
- Ennen kahveja oltiin yhteydessä opettajiin tapahtuman käytännön järjestelyistä.
- Tapahtumat haluttiin järjestää yllätyksenä opiskelijoille, joten niistä ei tiedotettu opiskelijoita etukäteen.

Nuorten liikenneturvallisuuskahvit | Sisältö

- Kahvi- ja sämpylätarjoilu
- Tervetulo puhe
- Asiantuntijapuheenvuorot:
 - Liikenneturva
 - Poliisi
 - Neuropsykologi
- Loppukooste ja kyselyyn vastaaminen
- Yleistä keskustelua

Liikenneturvallisuuskahvit

Kahvituksilla kohdattiin yhteensä 93 opiskelijaa

Rakennusalan opiskelijoiden liikenneturvallisuuskahvit:

- 17.4.2023, yhteensä 21 opiskelijaa
- 19.4.2023, yhteensä 20 opiskelijaa
- 24.4.2023, yhteensä 33 opiskelijaa

Logistiikan opiskelijoiden liikenneturvallisuuskahvit:

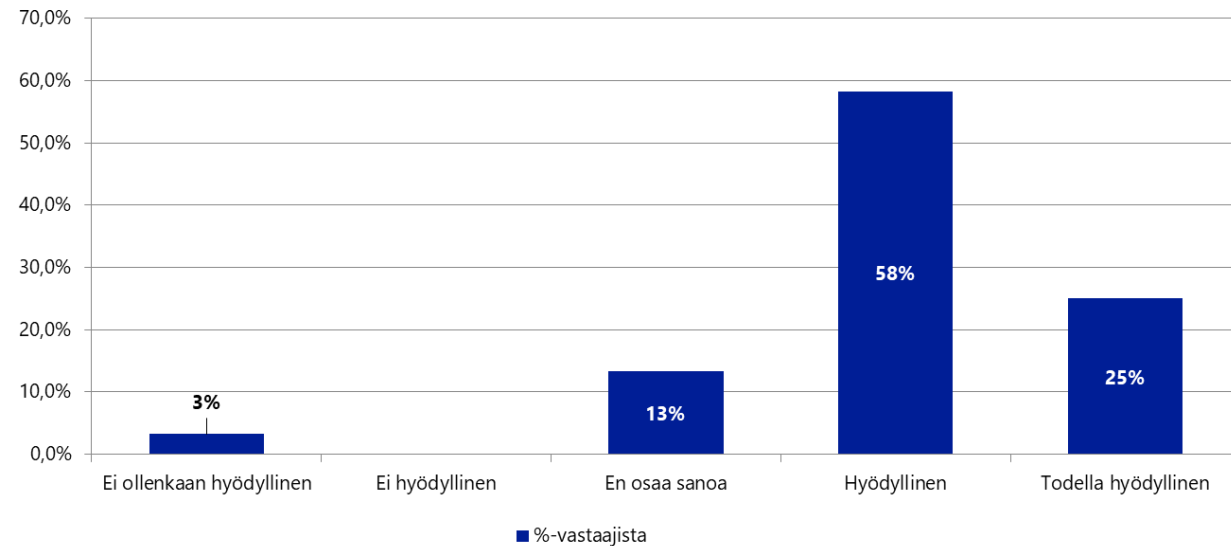
- 8.5.2023, yhteensä 19 opiskelijaa

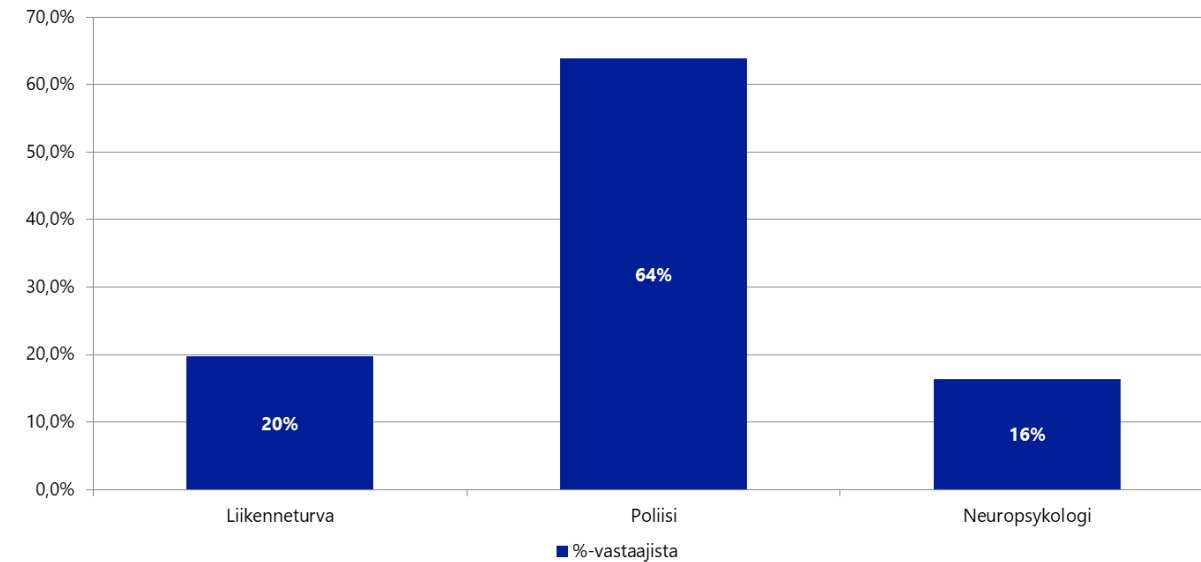

Nuorten liikenneturvallisuuskahvit | Otteita kyselyn vastauksista

1. Kuinka hyödyllinen tilaisuus oli?

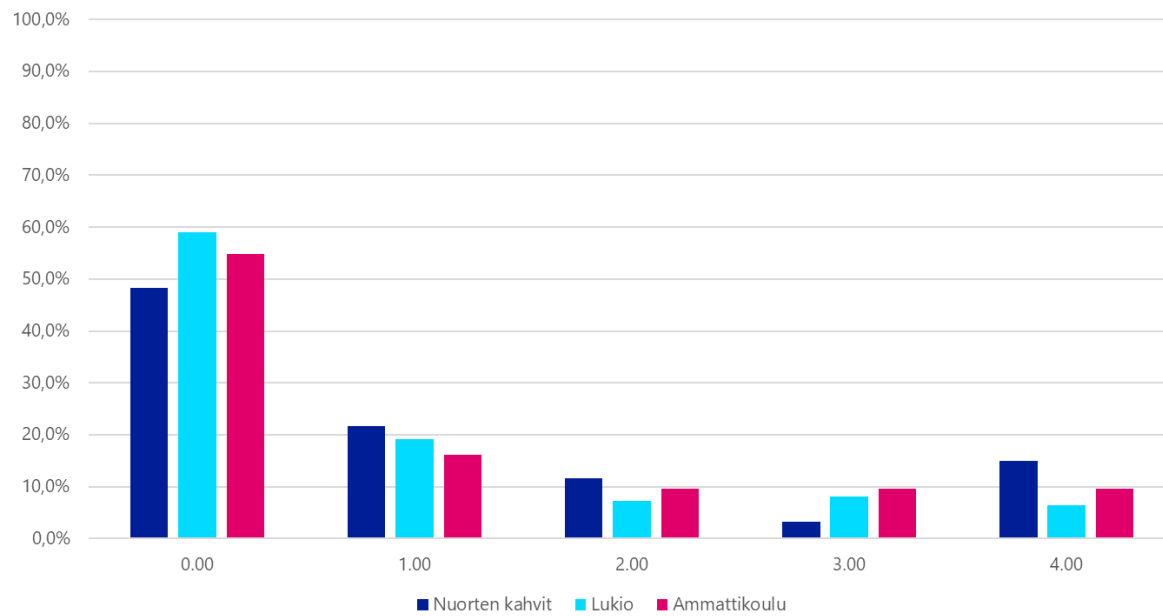
2. Mikä puheenvuoroista oli puhuttelevin?

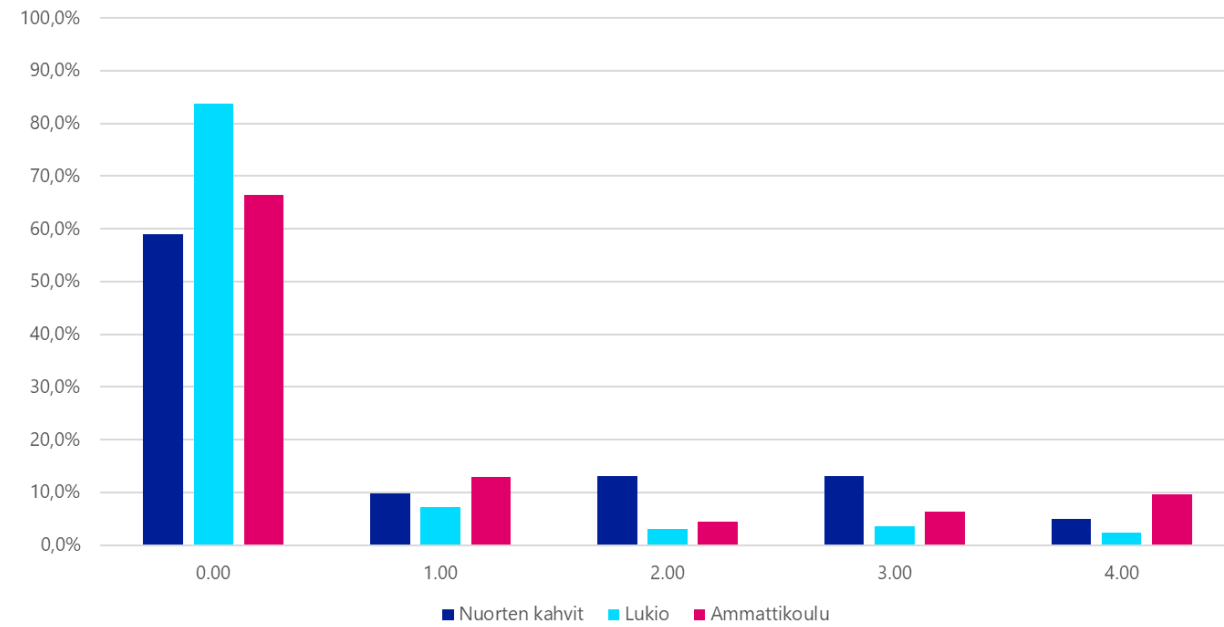

Kyselyjen analysointi | Otteita kyselyn vastauksista

Tiedän tuttavani/ystäväni ajaneen päihtyneenä moottoriajoneuvolla.

Oletko kuvannut omaa tai kaverisi vaarallista ajamista videolle?

Viestintä

- Hankkeesta viestittiin vasta sen loppuvaiheessa lokakuussa 2023
- Viestintäkanavina
 - Nuorille TikTok ja Wilma
 - Vanhemmille ja huoltajille Wilma, Instagram ja kaupungin tiedotteet
- Mediat eivät tarttuneet aiheeseen, vaikka tiedotetta jaettiin kaupungin viestinnän kautta

Kehittämissideat (1/2)

- Tapahtumaan osallistuvilla asiantuntijoille tiukka aikaraami ja tieto muiden puheenvuorojen sisällöstä.
- Ryhmän opettajan rooli tapahtumassa
 - asiantuntijapuheenvuorojen aikana passiivinen kuuntelija
 - keskusteluosiossa rohkaisija
 - tapahtuman jälkeen keskusteluapuna nuorille sekä asian esiin nostaja arjen kohtaamisessa.
- Oppilaiden aktivoiminen tapahtuman aikana /puhelimien käyttö työkaluna.

Kehittämisideat (2/2)

- Nuorten liikenneturvallisuuskahvit –konsepti toimi hyvin erillisenä hankkeena.
- Liikenneturvallisuuskahvit todettiin melko haastavaksi toteuttaa, koska tapahtuma vie paljon resursseja sekä tapahtuman esiintyjiltä että järjestäjiltä.
 - Tapahtumaan voi olla etenkin pienemmissä kunnissa vaikea löytää sopivia asiantuntijoita puhujiksi.
- Sopivan kokoinen ryhmä.
- Helpommin ja resurssitehokkaammin järjestettävä tapahtuma ja uudet toimintamallit.
 - Virtuaalinen tapahtuma?
- Jatkuvuus liikenneturvallisuusaiheen käsittelyssä tapahtuman jälkeen.

Seuranta

- Yksittäisen kahvittelun vaikutuksista ei ole seurantatietoja.
- Nuorten asenteita liikennettä kohtaan voidaan seurata esimerkiksi vuosittain toistettavalla kyselyllä.
- Kohderyhmän osalta yleistä muutosta liikenteeseen voidaan seurata tilaisuuksissa järjestettävän kyselyn avulla.
- Alueen liikenneturvallisuustilannetta voidaan seurata sekä nuorten osallisuutta liikenneonnettomuuksissa.

NUORTEN LIIKENNETURVALLISUUSKAHVIT – OHJEKORTTI 1/3

- **Tavoite:** Vaikuttaa nuorten liikennekäyttäytymiseen ja hoksauttaa nuoria pohtimaan omaa ja kavereidensa liikennekäyttäytymistä.
- **Kohderyhmä:** Valitaan sopiva kohderyhmä esim. toisen asteen / ammattikoulun opiskelijat. Ryhmän koko n. 20-50 opiskelijaa, jotta vaikuttavuus ja tapahtuman henkilökohtaisuus säilyy.
- **Yhteistyötahot:**
 1. Liikenneturvan tai liikennekoulun edustaja / kouluttaja
 2. Poliisi
 3. Neuropsykologi tai kasvatustieteisiin perehtynyt henkilö, jolla on kokemusta käyttäytymisen säätelystä.

- **Järjestäjät ja järjestelyt:** Tapahtuman järjestelyt voidaan käynnistää esim. kunnan liikenneturvallisuuksiryhmän kautta. Liikenneturvallisuuksiryhmän edustaja sopii toisen asteen oppilaitoksen sekä muiden yhteistyötahojen kanssa tapahtuman ajankohdasta, kohderyhmästä, tiloista ja kahvien/tarjottavien tilaamisesta sekä kyselyn toteuttamisesta ja kyselyohjelman tai osallistamistyökalun hyödyntämisestä. Sovitaan opiskelijaryhmän opettajan kanssa, järjestetäänkö tapahtuma oppilaille yllätyksenä vai kerrotaanko siitä etukäteen oppilaille. Opettaja ei itse osallistu keskusteluun, jottei vaikuta tapahtuman kulkuun. Opettajan rooli tapahtumassa on kuunnella puheenvuorot, jotta hän voi tapahtuman jälkeen keskustella opiskelijoiden kanssa aiheista.

- **Vuorovaikutus oppilaiden kanssa:** Tapahtuman lopussa voi järjestää lyhyen kyselyn tapahtumaan osallistuneille nuorille, kyselyn voi toteuttaa puhelimella käyttäen esim. QR-koodia (kyselyn sisältö esitetty 3/3-kortilla). Kyselyn kautta voidaan selvittää tapahtuman merkitystä ja hyötyjä nuorille sekä saada palautetta tilaisuudesta. Kyselyn avulla voidaan kartoittaa myös nuorten liikkumistottumuksia sekä kokemuksia kuljettajana ja matkustajana (kyselyn sisältöä voi muokata kunnan tarpeiden mukaan). Tilaisuuden aikana, esim. puheenvuorojen lopussa, voidaan hyödyntää ja kysely-/kirjoitusohjelmaa tai osallistamistyökalua, jonka kautta oppilaat voivat vastata asiantuntijoiden esittämiin kysymyksiin anonyymisti.

NUORTEN LIIKENNETURVALLISUUSKAHVIT – OHJEKORTTI 2/3

- **Tapahtuman kulku:** Tapahtumalle varataan aikaa noin tunti, joka sisältää kolme asiantuntijapuheenvuoroa. Yhden puheenvuoron kesto on 10-15 min. Tapahtuman sisältö:

1. Kahvi- ja sämpylä/pullatarjoilu
2. Tervetulo puhe
3. Asiantuntijapuheenvuorot:
 - Liikenneturvan tai liikennekoulun edustaja / kouluttaja
 - Poliisi
 - Neuropsykologi tai kasvatustieteisiin perehtynyt henkilö, jolla on kokemusta käyttäytymisen säätelystä.
4. Loppukooste/-keskustelu ja kyselyyn vastaaminen
5. Yleistä keskustelua

- **Puheenvuorojen sisältö:** Asiantuntijoiden on tärkeä käydä läpi tapahtuman kokonaisuus ja puheenvuorojen sisällöt keskenään, jotta tapahtuma on johdonmukainen ja päivän teemaa käsitellään eri näkökulmista.

- Liikenneturvan tai liikennekoulun edustaja / kouluttaja: aiheina mm. esimerkkitapaus onnettomuuden rakentumisesta, esimerkiksi viikonloppu, yöaikainen ajotilanne ja päihteet.
- Poliisi: aiheina mm. valvonta, millaisia tilanteita tulee eteen ja mitä niistä seuraa (mm. ajokielto, kierre), ylinopeus, päihteet, ajoneuvon kunto, ajotaidot, turvavyön käyttö, tarkkaamattomuus.
- Neuropsykologi/ kasvatustieteisiin perehtynyt henkilö (kokemusta käyttäytymisen säätelystä): aiheina mm. miten tapahtumat voi estää, keinot siihen, ettei ajauduta tilanteisiin, omien päätösten kautta ei jouduta onnettomuuksiin.

Tapahtuman voi järjestää esim. työmaalla, jossa oppilaat ovat työssä oppimassa, muussa sopivassa rennossa paikassa tai luokkatiloissa.

NUORTEN LIIKENNETURVALLISUUSKAHVIT – OHJEKORTTI 3/3

Kyselyn sisältö

Nuorten liikenneturvallisuuskysely

Kyselyn avulla kartoitetaan toisen asteen oppilaiden näkemyksiä ja kokemuksia liikennekäyttäytymisestä. Kyselyyn vastaamiseen menee alle 5 min. Kysely toteutetaan anonymisti, eikä vastauksien perusteella voi selvittää vastaajan henkilöllisyyttä.

1. Kuinka hyödyllinen tilaisuus oli?

2. Mikä puheenvuoroista oli puhuttelevin?

- Liikenneturva
- Poliisi
- Neuropsykologi

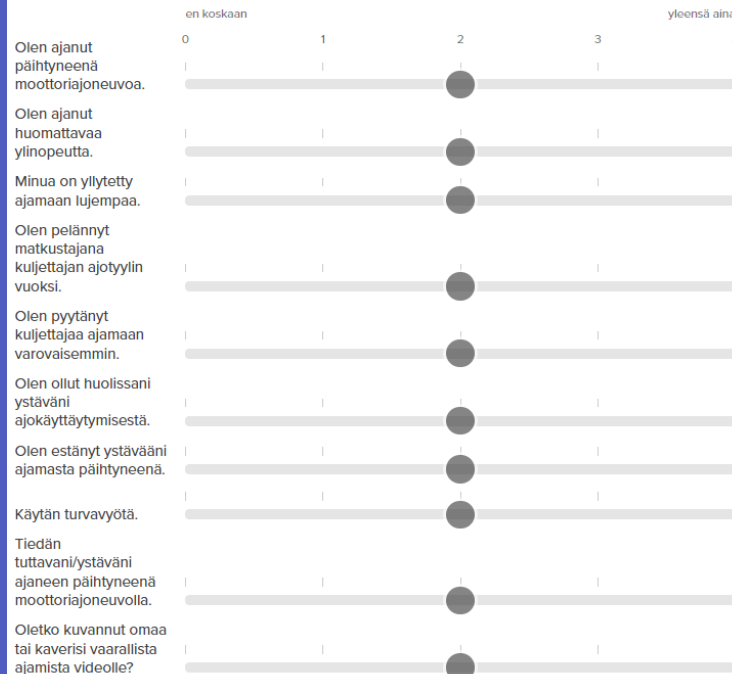
3. Omistatko jonkin seuraavista?

Valitse yksi tai useampi vaihtoehto

- Mopo- tai "mopoautokortti" (AM120/121-kortti)
- Ajokortti (B-kortti)
- Traktorikortti (T-kortti)
- Moottoripyöräkortti (A1, A2 tai A-kortti)
- Jokin muu ajokortti
- En omista ajokorttia

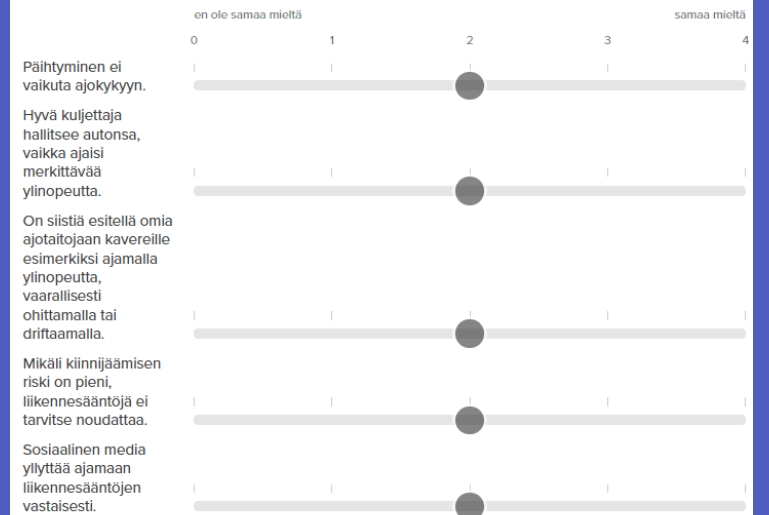
4. Arvioi omia kokemuksiasi kuljettajana ja matkustajana

0=en koskaan
1=muutamia kertoja
2=toisinaan
3=useita kertoja
4=yleensä aina

5. Arvioi seuraavia liikennekäyttämiseen liittyviä väittämiä

0=en ole samaa mieltä
1=en ole täysin samaa mieltä
2=en ole samaa enkä eri mieltä
3=olen osittain samaa mieltä
4=samaa mieltä

Kiitos!

**YHDYSKUNTA- JA
YMPÄRISTÖPALVELUT**

OULU